

FRA
MIDDELFA RTBARN
TIL VERDENSBORGER

Kort og godt om
vision og pejlemærker
på skolerne

1 AFSKAF
FATTIGDOM

2 STOP
SULT

3 SUNDHED
OG TRIVSEL

7 BÆREDYGTIG
ENERGI

8 ANSTÆNDIGE JOBS
OG ØKONOMISK
VÆKST

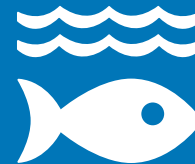
9 INDUSTRI, INNOVATION
OG INFRASTRUKTUR

13 KLIMA-
INDSATS

14 LIVET
I HAVET

15 LIVET
PÅ LAND

4 KVALITETS-
UDDANNELSE

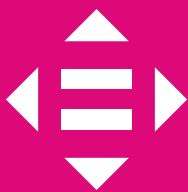
5 LIGESTILLING
MELLEM KØNNENE

6 RENT VAND
OG SANITET

10 MINDRE
ULIGHED

11 BÆREDYGTIGE BYER
OG LOKALSAMFUND

12 ANSVARLIGT
FORBRUG
OG PRODUKTION

16 FRED, RETFÆRDIGHED OG
STÆRKE INSTITUTIONER

17 PARTNERSKABER
FOR HANDLING

FRA
MIDDELFARTBARN
TIL VERDENSBORGER

FORORD

Byrådet godkendte i september 2019 en samlet vision og strategi for Folkeskolen, Ungdomsskolen og Musikskolen i Middelfart Kommune. Visionen bærer navnet "Fra Middelfartbarn til Verdensborger", og den fortæller om vores fælles ambition om at uddanne og danne vores børn og unge til at:

- være verdensborgere
- leve bæredygtigt
- være livsduelige

Visionen "Fra Middelfartbarn til Verdensborger" er et udtryk for, hvad vi drømmer om, at ethvert barn og enhver ung, der er opvokset i Middelfart Kommune, tager med sig i rygsækken, når han eller hun skal videre i voksenlivet. Det handler med andre ord om, hvilke værdier og fortællinger, som vi ønsker, at et Middelfartbarn skal kende og kunne kendes på af andre i verden – såvel lokalt, nationalt som globalt. Visionen skal således bidrage til at tydeliggøre et sæt "Middelfart-kendetegn" ved de børn og unge, der har haft deres opvækst og skolegang i Middelfart Kommune. Og derved hvilken uddannelse og dannelse vi gerne vil give kommunens børn og unge.

Visionen og de fire konkrete pejlemærker i "Fra Middelfartbarn til Verdensborger" er blevet til over en længere periode – i dialog og samarbejde med skolebestyrelserne, skoleledere, forældre- og medarbejderrepræsentanter. En stor tak skal lyde til alle parter for det store engagement, vi har mødt. En særlig tak skal lyde til vores inspiratorer Steen Hildebrandt og Hans Henrik Knoop for indblik og udsyn i forhold til omdrejningspunktet i strategien, nemlig FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling.

Det er vigtigt at fremhæve, at formålet med en fælles vision ikke er at ensrette eller strømline folkeskolerne i Middelfart Kommune. Tværtimod ses de lokale variationer og særpræg som en klar styrke ved skolerne i Middelfart Kommune. Det er også vigtigt, at den gode dialog og samarbejdet mellem Skoleudvalget og skolebestyrelserne fortsætter, og at der er en fælles og gensidig forståelse af, at vi kun kan lykkes med at realisere den samlede vision og strategi, hvis vi forbliver åbne, samarbejdsvillige og konstruktive.

Vi er fælles om visionen. Det betyder, at både politikere, forvaltning og skoler har et ansvar for, at visionsfortællingen spredes og omsættes i praksis med resultater, der kan ses og mærkes af børnene, de unge og deres forældre. Mange indsatser er allerede i gang. Vi er derfor fulde af tiltro til, at alle parter omkring skolen har mod på og lyst til at løfte den fælles opgave, der kort fortalt skal gøre ethvert Middelfartbarn til Verdensborger!

Vi håber fra Skoleudvalgets side, at denne "Kort og godt" om visionen og de strategiske pejlemærker kan danne afsæt for mange gode dialoger og refleksioner på jeres skoler.

På Skoleudvalgets vegne

Jens Backer Mogensen
Formand for skoleudvalget

VISIONEN

"FRA MIDDELFARTBARN TIL VERDENSBORGER"

FRA
MIDDELFARTBARN
TIL VERDENSBORGER

"Det smukke billede af jorden set udefra ændrer noget i langt de fleste mennesker. Det minder os om klodens lidenhed og sårbarhed; om, at det er rigtigt, at alt på kloden er forbundet, hænger sammen. At jeg og vi er en del af dette særlige fællesskab, der har udviklet sig på planeten, kloden. Jeg véd, at hvad der sker på jorden, påvirker mig, og at jeg påvirker jorden." (Hildebrandt 2019)

I Middelfart Kommune læner vi os op ad filosofen Peter Kemps forståelse af, hvem en verdensborger er.

Verdensborgeren er et livsdueligt menneske, der...

- Tager ansvar for verdens fremtid og interesserer sig for, hvordan han/hun **kan bidrage til at løse problemer** i en stadigt mere globaliseret og digitaliseret verden.
- **Forstår både sin egen og andres historie og kultur.**

- **Bevæger sig mellem det lokale, nationale og globale** og forstår, hvordan løsninger et sted også kan bidrage til løsninger andre steder.

Verdensborgeren lever bæredygtigt.

Verdensborgeren har både et lokalt og globalt indblik og udsyn og respekt for både sig selv, andre og naturen – for alt levende.

Det ses bl.a. ved, at verdensborgeren – som Hans Henrik Knoop udtrykker det – også er en person, der:

- **Spiser sundt** og oplever glæde herved – frem for at glæde sig til, det er overstået.
- **Leger og lærer sundt** og oplever glæde herved – frem for at miste lysten til at lege og lære.
- **Skaber sundt** og oplever glæde ved at kunne udvikle uden at skade.

PEJLEMÆRKET "EN VERDENSBORGER FRA MIDDELFART"

VERDENSBORGER

"Børn og unge skal ikke udelukkende lære, hvordan de kan klare sig i verden, men også hvordan de kan bidrage til, at verden kan klare sig".
(Peter Kemp 2013)

Dette pejlemærke handler om de personlige, sociale og faglige kompetencer, som skolen skal arbejde på at give vores børn og unge med i bagagen. En bagage, der skal gøre dem til **livsduelige verdensborgere, der tror på, at de kan gøre en forskel i fællesskabet – både det lokale, nationale og globale.**

Vores børn og unge skal lære at sætte deres viden og erfaringer i spil. De skal både kunne skabe et godt liv for sig selv og andre og udfylde jobs, som kalder på kreative og innovative løsninger. Derfor har "En Verdensborger fra Middelfart" **det 21. århundredes kompetencer med i bagagen.**

Børn og unge i Middelfart Kommune skal af samme grund gennem deres skoletid arbejde med **leg og læring, der fremmer deres kritiske tænkning, kreativitet, kommunikation, samarbejde, medborgerskab og personlige karaktertræk.**

På skolerne i Middelfart Kommune styrkes disse kompetencer konkret gennem læringsforløb for og med eleverne, der har fokus på:

- **Internationalisering – fra lokalt til globalt indblik og udsyn**
- **Demokrati og fællesskaber**
- **Entreprenørskab og innovation**
- **Digital dannelse og teknologiforståelse**

Læs mere om indsatsområderne i "Bag om" visionen – et inspirationshæfte til skolernes pædagogiske personale.

PEJLEMÆRKET "BÆREDYGTIGHED SOM FUNDAMENT"

BÆREDYGTIGHED

Bæredygtig udvikling er "... en brug af Jordens resurser, der skaber balance mellem udnyttelse og beskyttelse, så vi ikke ødelægger vores livsgrundlag. En bæredygtig udvikling skal sikre menneskenes nuværende behov uden at forringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres" (Brundtland-rapporten 1987)

Dette pejlemærke sætter fokus på vigtigheden af at arbejde med FN's 17 verdensmål. Verdensmål der sætter kursen mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og natur – og dermed også for måden, vi er sammen på.

Verdensmålene rummer et bredt syn på bæredygtighed. De handler ikke kun om klimaet, men samlet set om tre forhold:

- Miljø
- Økonomi
- Social/kultur

Vores børn og unge skal kende målene og kunne forholde sig til alle tre forhold.

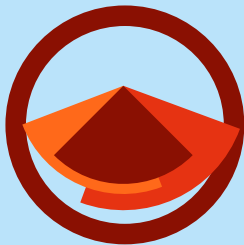
Vores børn og unge skal forstå nødvendigheden af at arbejde med bæredygtighed. De 17 verdensmål skal derfor integreres i undervisningen på skolerne i Middelfart Kommune, og alle skoler skal kende og arbejde med de bæredygtighedstiltag, som kommunen er og bliver en del af.

Det er samtidig vigtigt, at eleverne ikke bliver bange for fremtiden eller taber pusten. De pædagogiske tiltag i undervisningen sigter derfor efter et positivt og konstruktivt perspektiv, der synliggør muligheder, og hvor eleverne inviteres til at **finde nye og innovative løsninger på verdens udfordringer.**

PEJLEMÆRKET "SKOLEN I BEVÆGELSE"

BEVÆGELSE

"Livet er som at cykle. Du er nødt til at være i bevægelse for at holde balancen" (Albert Einstein)

Dette pejlemærke sætter fokus på værdien i, at vi bevæger os – både mentalt og fysisk.

Med en skole i bevægelse forstår vi en skole, der har **mod til at kigge både indad og udad** i bestræbelserne på at skabe et trygt og positivt læringsmiljø samt en god og motiverende pædagogisk praksis.

Vi ønsker en nytænkende, eksperimentende og innovativ skole, hvor den gode skolehverdag med passende mellemrum bliver redefineret. Vi ønsker en skole, der understøtter de pædagogiske medarbejders mulighed for at kombinere og supplere professionel dømmekraft med indsigter udefra, fx fra forskning.

Det kalder på en skole, der arbejder aktivt på at styrke de pædagogiske medarbejders **samarbejde om elevernes læring og trivsel gennem professionelle læringsfællesskaber**. Men det kalder også på en skole, der arbejder aktivt med **åben skole og bæredygtige lokalsamfund**, herunder med at søge nye indsigter gennem dialog og samarbejde med arbejdsmarkedets parter samt kultur- og foreningslivet.

Med en skole i bevægelse ønsker vi også at "sætte gang" i undervisningen og **styrke en bevægelseskultur på tværs af fag, der bidrager til en varieret skoledag**. Det vil vi, fordi det fremmer elevernes sundhed, trivsel, motivation, koncentration og faglige præstationer.

PEJLEMÆRKET "EN ATTRAKTIV FOLKESKOLE"

ATTRAKTIV

"Den enkelte har aldrig med et andet menneske at gøre, uden at han holder noget af dets liv i sin hånd. Det kan være meget lidt, en forbigående stemning, en oplagthed, man får til at visne, eller som man vækker, en lede, man uddyber eller hæver. Men det kan også være forfærdende meget, så det simpelthen står til den enkelte, om den andens liv lykkes eller ej."
(K.E. Løgstrup 1956)

Dette pejlemærke handler om at gøre folkeskolen til...

- **Et trygt og rart sted at lege, lære og trives i** for eleverne
- **Forældrenes førstevalg**
- **En efterspurgt arbejdsplads**
– både for pædagogiske medarbejdere og ledere
- **Et kraftcenter og aktiv for lokalsamfundet.**

Skolehverdagen skal kunne tilrettelægges og opleves som varieret og motiverende og skabe rammer for, at eleverne får en **legende tilgang til**

læring. Med Hans Henrik Knoops ord ønsker vi, at skolen skal understøtte **helhjertede skoledage for eleverne, hvor de oplever autonomi, kompetence og social forbundenhed.**

Et respekt- og tillidsfuldt skole-hjem-samarbejde er meget vigtigt for elevernes læring og trivsel. Vi skal både i ord og handling være sammen om at sikre den bedste skoledag for eleverne og for trykthed og sammenhæng i overgange.

"Personale med overskud skaber verdensborgere"
(Lærer, Middelfart Kommune 2019)

Skolernes pædagogiske personale skal have – og bibeholde – en høj faglighed. **Vi skal derfor kunne tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere og ledere,** der ligesom eleverne oplever, at skolen er et trygt og rart sted at lege, lære og trives i. De skal også opleve autonomi, kompetence og social forbundenhed – at de er del af en helhjertet arbejdsdag.

Konkret inspiration

EN VERDENSBORGER FRA MIDDELFART

emu.dk – Danmarks læringsportal, fx

Om demokratisk deltagelse, medborgerskab, stærke fællesskaber og kritisk tænkning.

- www.emu.dk/grundskole/demokrati-og-faellesskaber/

Om forsøgsfaget teknologiforståelse.

- www.emu.dk/grundskole/teknologiforstaelse

Om digital dannelse, cybersikkerhed og digital dømmekraft.

- www.emu.dk/grundskole/it-og-teknologi

U-Web

Danidas undervisningsportal med gratis materialer til alle klassetrin, herunder film, digitale undervisningsmaterialer og interaktive websider.

- www.u-web.dk/da/grundskolen

Norden i Skolen

Materialer med fokus på nordisk sprog og samarbejder, bl.a. et filmbibliotek, faglige forløb og mulighed for nordiske partnerklasser.

- www.nordeniskolen.org/da

eTwinning

En platform for kommunikation, skoleudviklingsforløb, projekt-samarbejde og udveksling for pædagogisk personale i hele Europa.

- www.etwinning.net/da/pub/index.htm

RYK på dine rettigheder

- Børnerådet og Børneportalen står bag kampagnen, der bl.a. indeholder et spil, som kan gøre eleverne klogere på deres rettigheder.
- <https://www.boerneportalen.dk/ryk-paa-dine-rettigheder/>

UNICEF Rettighedsskole

Materiale om børns rettigheder til alle trin med fokus på at inddrage og styrke elevernes stemme – med mulighed for at blive en formel Rettighedsskole.

- www.rettighedsskoler.unicef.dk/
- www.unicef.dk/boern-skole/undervisning-i-boerns-rettigheder/

Fonden for Entreprenørskab – nationalt videnscenter

Materialer og aktiviteter til undervisning i 0.-10. klasse med fokus på entreprenørskab.

- www.ffe-ye.dk/undervisning/grundskolen/undervisningsmaterialer

Undervisningsministeriet – teknologiforståelse

Materiale udarbejdet af et konsortium bestående af alle danske professionshøjskoler for Børne- og Undervisningsministeriet.

- www.tekforsoget.dk/forlob

Teksperimentet

Materiale udarbejdet af EduC i samarbejde med Teknologipagten.

- <http://teksperimentet.firebaseio.com/vejledning/>

Fablab Middelfart

FabLab Middelfart understøtter skolers muligheder for at integrere designtænkning, digital fabrikation og programmering i undervisningen. Hjemmesiden rummer egne undervisningsforløb og henviser til andre relevante materialer.

- <https://fablab.middelfart.dk>

Konkret inspiration

BÆREDYGTIGHED SOM FUNDAMENT

Verdens Bedste Nyheder

- www.verdensbedstenyheder.dk
- www.verdensmaal.org/undervisere
- www.verdenstimen.dk
- <http://worldslargestlesson.globalgoals.org/>

Verdensmål.nu

Elevbøger og lærervejledninger rettet mod dansk og naturfagene.

- www.verdensmaal.nu

UNESCO Verdensmålsskoler

Materiale om globalt medborgerskab og bæredygtig udvikling – med mulighed for at blive medlem af et forpligtende netværk.

- <https://unesco-asp.dk/>

2030 skoler

- Cases med inspiration til at få skabt et bæredygtigt fundament – både ift. undervisning, organisation og drift – med mulighed for at blive medlem af et forpligtende netværk
- <http://2030skoler.dk/>

Aktion Verdensmål

Skoler i Danmark og Grønland står bag innovationsdidaktiske forløb om verdensmålene for både indskoling, mellemtrin og udskoling.

- <https://aktionverdensmaal.net/>

Astra – Det nationale naturfagscenter

Samler en række henvisninger til forløb, aktiviteter og inspiration til undervisning i bæredygtig udvikling.

- <https://astra.dk/verdensm%C3%A5l>

Hele Verden i Skole

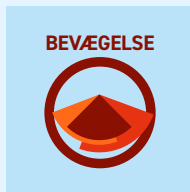
En kampagne der sætter børns ret til uddannelse på skoleskemaet. Materialerne er udarbejdet af Oxfam IBIS og Red Barnet.

- <https://heleverdeniskole.dk/>

Friluftsrådet – Grønt Flag Grøn Skole

Et undervisningsprogram i bæredygtig udvikling med natur, miljø og udeliv som centrale omdrejningspunkter – med mulighed for via 7 trin at blive formel Grøn Skole.

- <https://friluftsradet.dk/gron-skole/inspiration-materialer>

Konkret inspiration

SKOLEN I BEVÆGELSE

emu.dk – Danmarks læringsportal, fx

Om bevægelse, åben skole og faglig fordybelse/lektiehjælp.

- <https://emu.dk/grundskole/varieret-undervisning>

Dansk Skoleidræt

Materiale med inspiration til motion og bevægelse i skoledagen.

- <https://skoleidræt.dk/>

FIIBL – Forsknings- og Innovationscenter for Idræt, Bevægelse og Læring

- Viden om bevægelse i skolen og inspiration til, hvordan det integreres i undervisningen. FIIBL udgiver bl.a. magasinet MOV:E.
- <http://fiibl.dk/>

TIBIS

Materiale med fokus på inklusion af børn og unge med handicap i idrætsundervisning, herunder i natur- og udeaktiviteter.

- <http://tibis.dk/>

Skolen i virkeligheden

- Middelfart Kommune bidrager aktivt til Danmarks største åben skole-portal til grundskolen, hvor der kan findes inspiration og konkrete forløb til undervisningen, fx indenfor bevægelse, kultur og samfund, natur- og friluftsliv, erhverv mm.
- <https://skolenivirkeligheden.dk/middelfart>

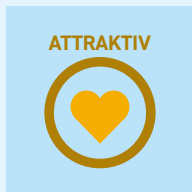
Lærernes a-kasse – Stemmer fra praksis

- Stemmer fra praksis er en podcast-serie, der giver et hurtigt view over forskning og konkrete eksempler fra praksis. I hver udsendelse introduceres til et nyt tema fra en forskers og en lærers vinkel, fx om teknologiforståelse, bæredygtig undervisning, bevægelse i undervisningen, feedback og skole-hjem-samarbejdet.
- <https://laka.dk/tilbud/podcast-temaer-oversigt/stemmer-fra-skolen>

Videre med Professionelle Læringsfællesskaber

Viden og fortællinger fra praksis om skolernes arbejde med professionelle læringsfællesskaber.

- <https://videremedplf.dk/>

Konkret inspiration

EN ATTRAKTIV FOLKESKOLE

emu.dk – Danmarks læringsportal, fx

Viden og værktøjer til dansk og matematik ift. at arbejde med turboforløb og intensive læringsforløb, forældreinddragelse, peer learning, mentor- og tutorprogrammer samt monitorering og feedback.

- www.emu.dk/grundskole/program-loft-af-de-fagligt-svageste-elever

Undervisningsmaterialer og vejledninger til indsatsen "Vi ses, læsemakker", hvor en ældre makker læser med en yngre makker, og den ældre makker får supervision før og under forløbet af en læsekyndig person.

- www.emu.dk/grundskole/dansk/laesning/vi-ses-laesemakker

Temaside om undervisningsmiljø og læringsfællesskaber, herunder mobning, forældresamarbejde og inkluderende læringsfællesskaber.

- www.emu.dk/grundskole/undervisningsmiljo

Dansk Center for Undervisningsmiljø

Viden og værktøjer til at fremme et godt psykisk, socialt og fysisk undervisningsmiljø – fokus på emner såsom elevoptimisme, krop og bevægelse, fællesskaber og (digital) mobning.

- www.dcum.dk/grundskole

Fri for Mobberi

Fri for Mobberi er et forebyggende antimobbeprogram til 0-9-årige børn, fagfolk og forældre, som Mary Fonden og Red Barnet står bag.

- www.friformobberi.dk

UNICEF - Klassens time

UNICEF har spurgt danske skoleelever om, hvornår de føler sig aller mest udsat og udenfor i skolen. Med støtte fra Velux Fonden er det blevet til 12 podcastepisoder, hvor det er de unge, der sætter dagsordenen.

- <https://www.unicef.dk/klassenstime/>

Elevvenlige kommuner

- Middelfart Kommune er del af partnerskabet, der ledes af Danske Skoleelever, som skal bidrage til at sikre og optimere elevdemokratiet.
- <https://skoleelever.dk/elevvenlig/>

FRA
MIDDELFBARTBARN
TIL VERDENSBORGER

VERDENSBORGER

BÆREDYGTIGHED

BEVÆGELSE

ATTRAKTIV

